

MEDICÍNSKA PROPEDEUTIKA

povinne voliteľný predmet, 2. ročník, LS, 1-0-1, 2 kredity

výučba každý nepárny kalendárny týždeň od 28.02.2024 v trvaní 2h prednáška + 2h cvičenie

Výučba: 19.02.2024 - 17.05.2024
Skúškové obdobie: 20.05.2024 - 05.07.2024
Hlavné prázdniny: 01.07.2024 - 31.08.2024

Výučba predmetu sa uskutočňuje prezenčne podľa rozvrhu.

Podkladové materiály na výučbu sú dodané v písomnej forme na Moodle (<https://uniba.sk/en/elearning/>). Predtesty a skúškové testy sa budú písať v systéme Moodle. Výsledky predtestov a skúškových testov sa zapisujú do AIS-u. **Predtest sa píše 24.4.2024 z tém prvých 4 prednášok a cvičení.**

Technická podpora pre prácu s Moodle: doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.

Rozvrh pre tento semester:

Prednášky: streda 14,50 - 16,30h, Odbojárov 10, O 160

Praktické cvičenia: streda 16,40 - 18,20h, Odbojárov 10, O 160

Technický pracovník na cvičeniach – V. Haššová, E. Vilémová

---

1. PREDNÁŠKA 28.02.2024

Vyšetrenie pacienta

doc. MUDr. Tatiana Stankovičová, CSc.

Anamnéza (terajšie ochorenie, osobná, rodinná, pracovná, lieková, alergická, gynekologická, epidemiologická...).

Základné fyzikálne vyšetrenie – súčasný stav celkový (status praesens generalis), súčasný stav lokálny (status praesens localis) – 4P: pohľad (aspexia)/ inšpekcia (farba kože, výraz tváre, hybnosť, oblečenie postoj, reč, poruchy, jazyk - cudzinec, nepočuje, načúvací prístroj, postava, svalovo-kostné deformity, zrakové problémy, okuliare, očný kontakt, ilustrácia- kreslenie, orientácia, bdelosť, stav výživy, dýchacie ťažkosti, iné), fyzikálne vyšetrenia oblastí tela a orgánov: pohmat (palpácia) (vyšetrenie pohmatom - teplota/horúčka, textúra, opuch, pulzácia), poslech (auskultácia) (vyšetrenie sluchom - stetoskop, fonendoskop), perkusia (vyšetrenie poklopom).

1. CVIČENIE

28.02.2024

doc. MUDr. Tatiana Stankovičová, CSc.

Vyšetrovacie techniky – antropometrické vyšetrenie (výška, hmotnosť), meranie vitálnych funkcií a hodnotenie pulzu, frekvencie dýchania, krvného tlaku, teploty. Špecifiká detských pacientov a geriatrickej populácie

Dekurz – písomný prehľad o zbere anamnestických údajov, dát fyzikálneho vyšetrenia, o sledovaní zmien zdravotného stavu, o terapii pacienta.

Odhad život ohrozujúcej situácie: bezvedomie (Glasgow Coma Scale), šok, dýchavica a zlyhanie dýchania, zástava obehu (infarkt, dysrytmie), cukrovka, anafylaxia (status asthmaticus), status epilepticus.

2. PREDNÁŠKA   **13.03.2024**

Mgr. Peter Jeník

Laboratórne vyšetrovacie metódy.

Laboratórne vyšetrenie – všeobecné základné biochemické, hematologické, hemokoagulačné, mikrobiologické, imunologické, genetické, mikroskopické, vyšetrenie moču (s uvedením metódy, výsledkov, jednotiek, referenčného rozmedzia) Vyšetrenie tkanivových vzoriek: histologické, elektrónovo-mikroskopické. Virtuálna prechádzka moderným klinickým laboratóriom, automatizácia.

Laboratórna medicína založená na dôkazoch - nové laboratórne testy, laboratórne vyšetrenia na transfuziologickom oddelení a v krvnej banke. Zavádzanie laboratórnej diagnostiky na mieste poskytovania jednotlivých typov primárnej alebo následnej zdravotnej starostlivosti PoCT (Point of Care Testing).

Prehľad prístrojových vyšetrovacích metód – EKG, EMG, EEG, rtg, sonografia (ultrazvuk), CT, MRI, kontrastné látky, rádioaktívne izotopy. Vyšetrenie tkanivových vzoriek: histologické, elektrónovo-mikroskopické.

2. CVIČENIE   **13.03.2024**

Mgr. Peter Jeník

Komplexná analýza krvných a biochemických vyšetrení (napr. KO, elektrolyty, hladiny glukózy, lipidov atď).

Darcovstvo orgánov, darovanie krvi, transplantácia – podmienky.

---

3. PREDNÁŠKA   **27.03.2024**

PharmDr. Peter Matejka, PhD.

Poskytovanie fyzikálnych a biochemických vyšetrení v lekární.

Prečo uskutočňovať vyšetrenia v lekární, legislatívny rámec poskytovania vyšetrení v lekární, podmienky, kompetencie, postupy, interpretácia a poradenstvo lekárniko spojené s vyšetrením.

3. CVIČENIE   **27.03.2024**

PharmDr. Peter Matejka, PhD.

Screeningové testy – preventívne – zníženie rizika pravdepodobnosti ochorenia alebo odhalenie včasných štádií.

Vyšetrenie na mieste (PoCT) „point of care-testing“. Testy dostupné v lekárnach. Návčik odberu kapilárnej kapilárnej krvi, vyšetrenie hladiny glykovaného hemoglobínu, vitamínu D a ďalších parametrov.

---

4. PREDNÁŠKA   **10.04.2024**

doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.

Molekulárne markery vybraných ochorení – genetické testy, prenatálne testy (trizómia 13, 18, 21, srdcové chyby), diagnostické – srdcové zlyhávanie (NT-proBNP, ANP), infarkt myokardu (TnT, TnI), Alzheimerova ch. (tau proteín), Parkinsonova ch. (z CSF), cystická fibróza (absencia/ mutácia CTFR génu, a pokles množstva chloridov v pote)

4. CVIČENIE   **10.04.2024**

doc. MUDr. Tatiana Stankovičová, CSc.

Základy lekárskej/ lekárníckej psychológie - vnímanie pacienta, jeho ťažkostí, postoja k ochoreniu, úcta a vedenie rozhovoru s pacientom, identifikácia komunikačnej bariéry pacient-lekárnik,

špeciálne situácie (napr. antagonistický pacient, chronicky chorý, inej kultúry, starší, trápna situácia (nepočuje, hovorí o sexuálnych problémoch, negramotný) a zásady vhodnej komunikácie.

---

5. PREDNÁŠKA   **24.04.2024**   **doc. MUDr. Tatiana Stankovičová, CSc.**

Cesty podania liečiv (lokálne, celkovo); **enterálne** podávanie - ústna dutina, žalúdok, črevá a konečník; **parenterálne** - mimo oblasti tráviacej sústavy, napr. do kože, pod kožu, na sliznicu, do svalu, do žily, do tepny, do srdca, do kostnej drene, do kĺbu, epidurálne, subdurálne, do blízkosti periférnych nervov, inhalačne dýchacími cestami, urogenitálne aplikácie, atď.

Očkovanie – očkovací kalendár, povinné očkovanie, očkovanie detí, starších pacientov, doporučené očkovanie spojené s cestovaním do zahraničia a pod.

5. CVIČENIE   **24.04.2024**   **doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.**

Základné výkony – dezinfekcia, aplikačné techniky - injekčná technika (podkožné, intradermálne podanie). Nácvičenie injekčnej aplikácie pomocou modelov.

---

6. PREDNÁŠKA   **15.05.2024**   **prof. PharmDr. Ján Klimas, PhD., MPH**

Epidemiológia - definícia, sa zaoberá teoretickými a praktickými otázkami ochrany populácie pred prenosnými ochoreniami, základy intervenčnej epidemiológie, epidemiologické metódy, vyšetrovanie epidémie, epidemiologická surveillanca infekčných ochorení v SR. Pandémia.

Epidemiologické metódy v praxi, ukazovatele výskytu, výsledku choroby a zdravotného stavu populácie - zdravotnícka štatistika, výpočet incidencie, výpočet prevalencie, zistenie variability a validity, chorobnosť (morbidita), úmrtnosť (mortalita), smrtnosť (letalita), sezonalita, hlásenie prenosných chorôb.

6. CVIČENIE   **15.05.2024**   **PharmDr. Miroslava Snopková, PhD.**

Zdravotnícka osвета a kampane. Osvetové kampane farmaceutov: chronické ochorenia SM, onkologické - rakovina prsníka, psychiatrické – depresia, autizmus, zdravá výživa - metabolické poruchy, darcovstvo. Význam a úloha prevencie ochorení v spoločnosti.

Ako sa pripravuje návrh kampane

Odporúčaná literatúra:

Prezentácie z prednášok a seminárov (v Moodle)

Dobiáš, V.: Klinická propedeutika v urgentnej medicíne. Praha: Grada, 2013.

Hloch, O. – Online: Propedeutika - <http://new.propedeutika.cz/>

Burkhardtová D. Laboratórne hodnoty ako pochopiť výsledky vyšetrení a zlepšovať ich hodnoty. Bratislava: Noxi, 2007.

Kovács, L. Očkovanie. Bratislava: Solen, 2012

Rusnák M. a kol. Propedeutika epidemiológie Trnava: Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2018.

Snopková M. Lekárska prax. Bratislava: FaF UK, 2017.

Kopecká, K., Korcová, M. a kol. Zdravotnícka etika. Martin: Osveta, 2008.

Morovicsová E. Komunikácia v medicíne. UK v Bratislave. 2014 ISBN 978-80-223-3620-8

Matejka P., Švec P. Metodická príručka pre poskytovanie biochemických vyšetrení v lekárni

Bratislava: FaF UK 2014

Matejka P., Jeník P., Snopková M., Sukeľ O. Farský Š, Jauschová A:

Štandardný postup pre výkon prevencie kardiovaskulárnych ochorení v podmienkach verejných lekární. Vestník Ministerstva zdravotníctva Slovenskej Republiky, Osobitné vydanie, 15.1.2023, ročník 71, strana 394.

Balla J. Laboratórna diagnostika: Čomu je potrebné venovať pozornosť pri zavádzaní laboratórnej diagnostiky na mieste poskytovania zdravotnej starostlivosti. Slovenská spoločnosť klinickej biochémie pre SLS. ISSN 1335-2644

Titze KJ. Clinical skills for Pharmacist. Elsevier. 2020 ISBN 9780323077385

V Bratislave, 14.02.2024

doc. PharmDr. Tomáš Rajtík, PhD.
garant predmetu

doc. PharmDr. Peter Křenek, PhD.
vedúci katedry